

BÖLÜM 12

Erken Ergenlik Aile Rehberi

Mukaddes TURAN MİRAL¹

Nevin HOTUN ŞAHİN²

İçerik

1. Erken Ergenlik	9. Erken Ergenlik ve Beslenme
2. Ergenlik ve Hormonlar	10. Erken Ergenlik ve Egzersiz
3. Erken Ergenlik Risk Faktörleri	11. Erken Ergenlikle Başa Çıkma ve Destek
4. Erken Ergenlikten Korunma	12. Özet
5. Erken Ergenlik Belirtileri	13. Çıkar Çatışması
6. Erken Ergenlikte Teşhis	14. Teşekkür
7. Erken Ergenlik Türleri	15. Kaynaklar
8. Erken Ergenlikte Tedavi	

¹ Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, m.miral@iku.edu.tr

² Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi nevinsahin34@yahoo.com

Teşekkür

Bu bölüm “Puberte Prekokslu Kızlar ve Annelerinde Roy Adaptasyon Modeline Dayalı Hemşirelik Destek Programının Etkileri” isimli doktora tezinden üretilmiştir. Bölümün hazırlanmasında görüş ve önerileriyle katkı veren Prof. Dr Feyza DARENDELİLER, Gülgün KURTAY ve geribildirimleri ile katkı veren tüm hastalarımıza ve ailelerine teşekkürlerimi sunarım.

Not: Bölümde yer alan şekiller yazarlar tarafından oluşturulmuş orijinal çizimlerdir.

Kaynaklar

1. Abacı A, Çatlı G, Aydın M. (2014). Normal puberte ve pubertal bozukluklar çocuk sağlığı ve hastalıklarında tanı ve tedavi kılavuzları (4). Türkiye Milli Pediatri Derneği Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Derneği Ortak Kılavuzu.
2. Akça SÖ, Turan AP, Kendirci HNP. Precocious puberty and role of pediatric nurse. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 2020; 51(1): 53-58.
3. Arlı, M., Şanlıer, N., Küçükkömürler, S., Yaman, M. (2012). Anne ve çocuk beslenmesi. (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
4. Arslanoğlu İ. Çocuk ve ergenlerde şişmanlık sorunu ve yaklaşım. *Türk Pediatri Arşivi*. 2009; 44(4): 115-119.
5. Ayhan, A., Durukan, T., Günalp, S. ve ark. (2008). Temel kadın hastalıkları ve doğum bilgisi. İstanbul. Güneş Tıp Kitabevi.
6. Berberoğlu M. Erken puberte. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 2010; 4(1): 56-64. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/689250>.
7. British society for paediatric endocrinology and diabetes Erişim: 09.01.2017 http://www.bs-ped.org.uk/patients/docs/precocious_puberty_tr_version.pdf
8. Çayır Y, Çayır A. Birinci basamakta erken puberteli çocuğa yaklaşım. *Tıp Araştırmaları Dergisi*. 2013; 11(Ek 3/Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları): 1-4.
9. Dolgun G, İnal S, Uğurlu F. Ergen sağlığının sürdürülme ve geliştirilmesinde hemşirenin Rolü. *Türk Pediatri Arşivi*. 2011; 46(11): 4-8.
10. European society for paediatric endocrinology. Erişim: 09.01.2017 <https://www.eurospe.org/patient/turkish/index.html> <http://www.cocukendokrindiyabet.org/uploads/dokumanlar/w3H6XPoLeA2yfoj89FSH.pdf>

11. Gönç EN. Normal puberte gelişimi ve puberte prekoks. *Hacettepe Tıp Dergisi*. 2009; 40: 164-168.
12. Klein K, Soliman AM, Grubb EB, Nisbet P. A survey of care pathway and health-related quality of life impact for children with central precocious puberty. *Current Medical Research and Opinion*. 2020; 36(3): 411-418. DOI: 10.1080/03007995.2019.1699517
13. McKinney, E.S., James, S.R., Murray, S.S., Nelson, K. (2013). *Maternal-child nursing*. (Second Edition). Philadelphia, USA. Elsevier Health Sciences.
14. Miral, M., Şahin, N. (2019). Puberte prekoks: Bakım ve yönetim. Nevin Şahin (Ed). *Güncel Jinekoloji Hemşireliği*. (203-223). Ankara: Akademisyen Kitabevi.
15. Miral, M. (2019). Puberte Prekokslu Kızlar ve Annelerinde Roy Adaptasyon Modeline Dayalı Hemşirelik Destek Programının Etkileri (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı.
16. Synovitz LB, Chopak-Foss J. Precocious puberty: Pathology, related risks, and support strategies. *Open Journal of Preventive Medicine*. 2013; 3(9): 504-509.
17. Tate, D.R. (2013). Literature review of early and precocious puberty in girls (*Graduate Research Projects*). Erişim: 09.01.2017 <http://knowledge.e.southern.edu/gradnursing/30>